

Рентгенівське випромінювання

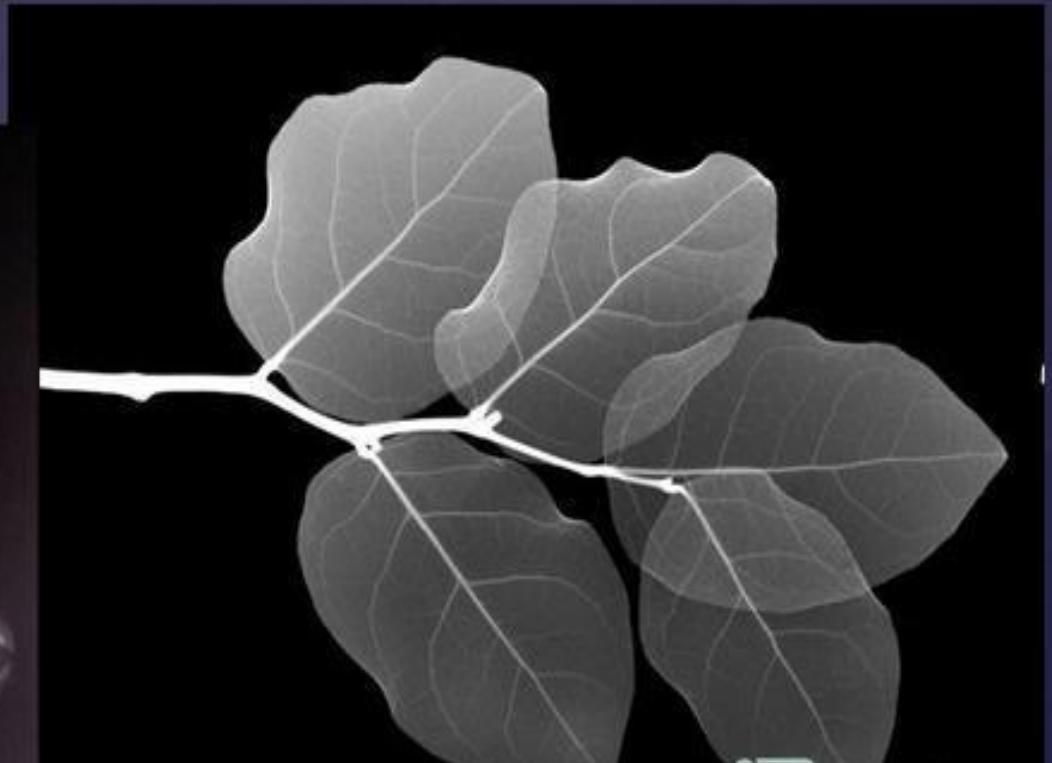
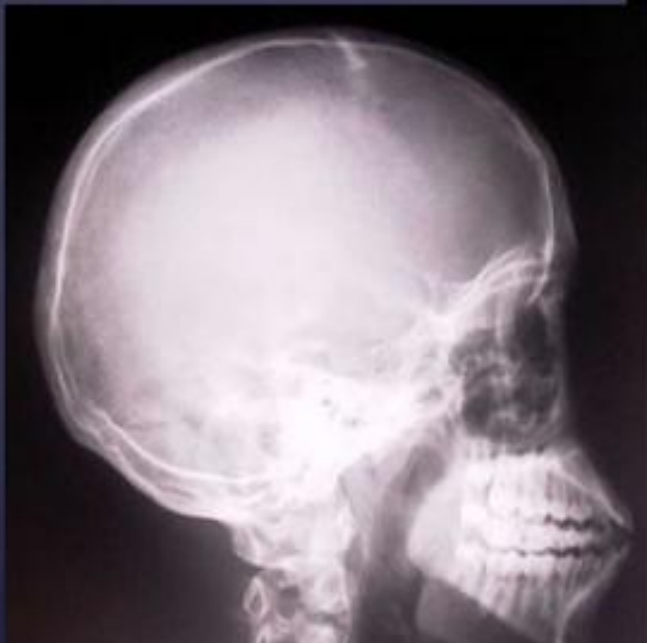

**Холодним зимовим
вечором 22 грудня 1895
р. німецький фізик
Вільгельм Конрад
Рентген зробив
перший знімок у
променях, що пізніше
одержали його ім'я: він
зняв руку своєї
дружини, на пальці в
якої було кільце.
Рентген зробив**

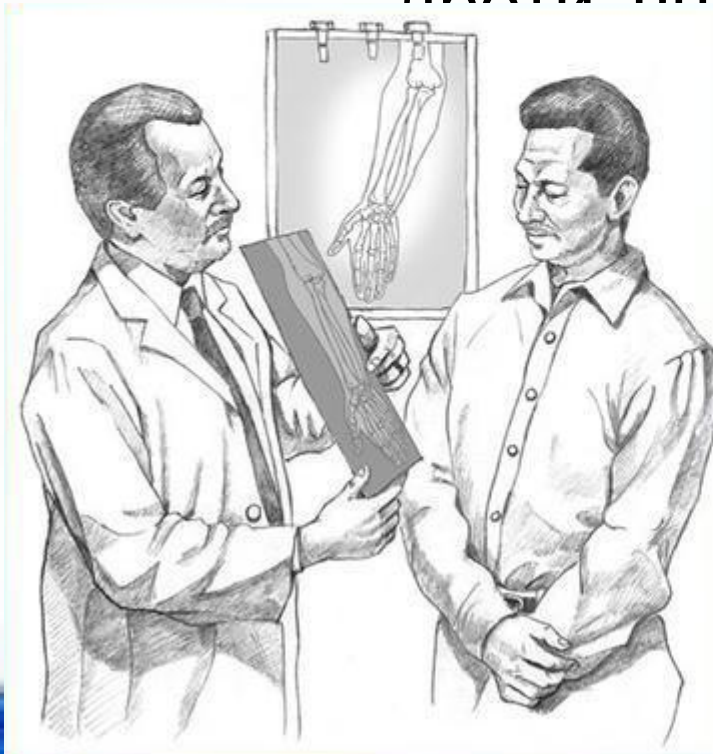

відкриття зовсім

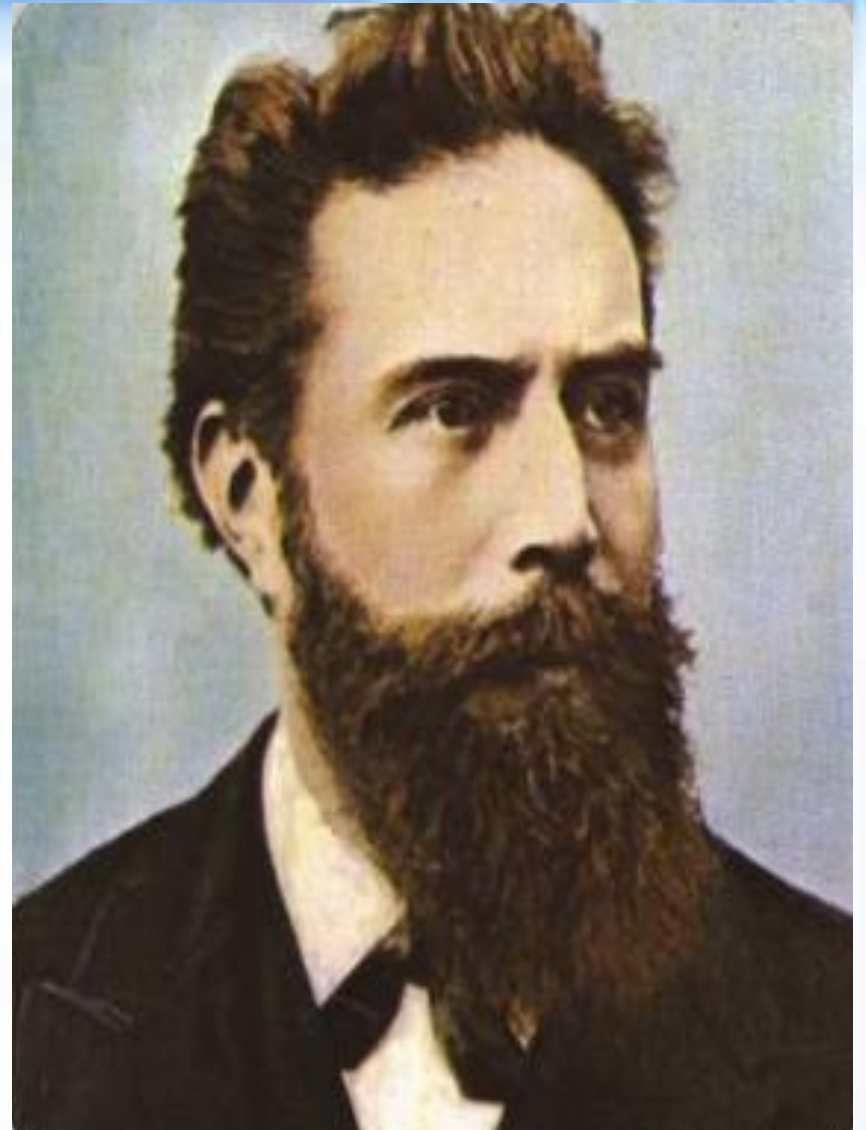
Рентгенівське випромінювання виникає від різкого гальмування руху швидких електронів у речовині, при енергетичних переходах внутрішніх електронів атома. Воно використовується у науці, техніці, медицині.

Рентгенівське випромінювання було відкрито у 1895 році німецьким фізиком Рентгеном під час роботи із закритою з усіх боків скляною трубкою, з якої майже повністю видалене повітря. Всередині неї були прикріплені дві металеві пластинки (електроди), від яких назовні відходили тонкі провідники, вкриті шаром фарби та вкриті шаром скла.

Ряд вітчизняних і зарубіжних вчених вважають, що пріоритет винаходу X-променів належить видатному українському вченому Івану Пулюю, який вперше застосував і дослідив їх у 1892 р.

Його працями користався пізніше і Вільям Рентген, котрому було особисто Пулюєм презентовані свої праці. Рентгенівське випромінювання використовуються для флюорографії, рентгенівського аналізу і в кристалографії для визначення атомарної структури кристалів.

Один з перших (1895 р.) пулюєвих знімків. Рука доньки дослідника Наталі.

Один з перших пулюєвих (рентгенівських) знімків, ймовірно, якоїсь коштовної оздобы, який проф. І. Пулюй зробив до 1895 р.

Дифракція рентгенівського випромінювання

Атоми кристалів утворюють природні дифракційні ґратки для Рентгенівських променів. Розсіяння рентгенівського випромінювання на цих ґратках використовується для визначення кристалічної структури речовин. Саме таким методом, в 1953 р. була розшифрована структура ДНК.

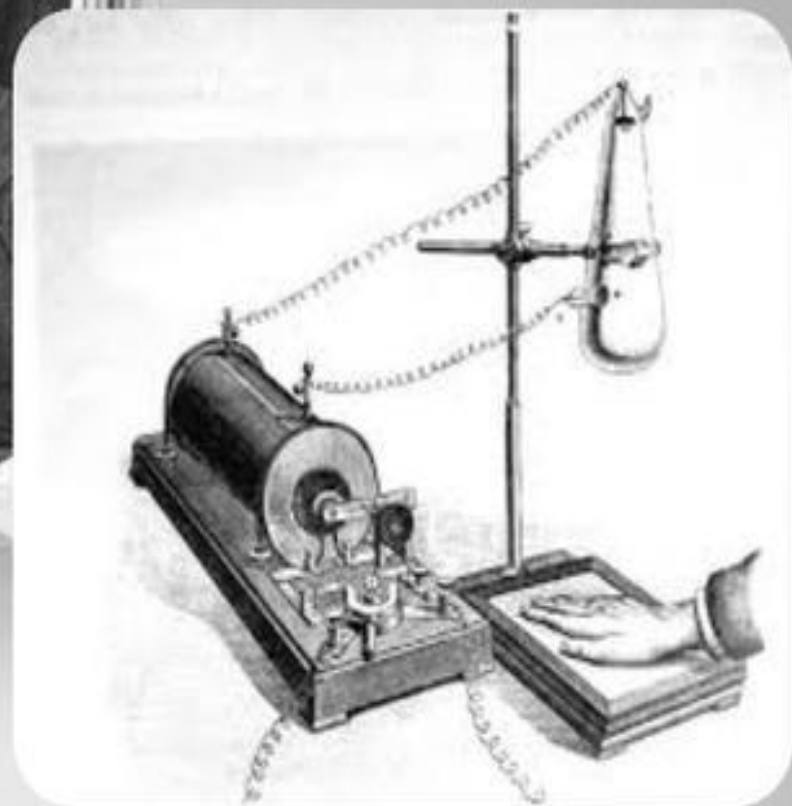

Опромінення

- Рентгенівські промені мають велику енергію — десятки й сотні кілоелектронвольт. Попри те, що вони слабо взаємодіють із речовиною, така взаємодія все ж існує, й при поглинанні вивільняється велика кількість енергії, що може призвести до безповоротних пошкоджень у клітині живого організму. Тому рентгенівські промені небезпечні й робота з ними вимагає особливої уваги.
- Доза опромінення вимірюється у берах — біологічних еквівалентах рентгена.

Перші рентген-апарати

Сучасні рентген-апарати

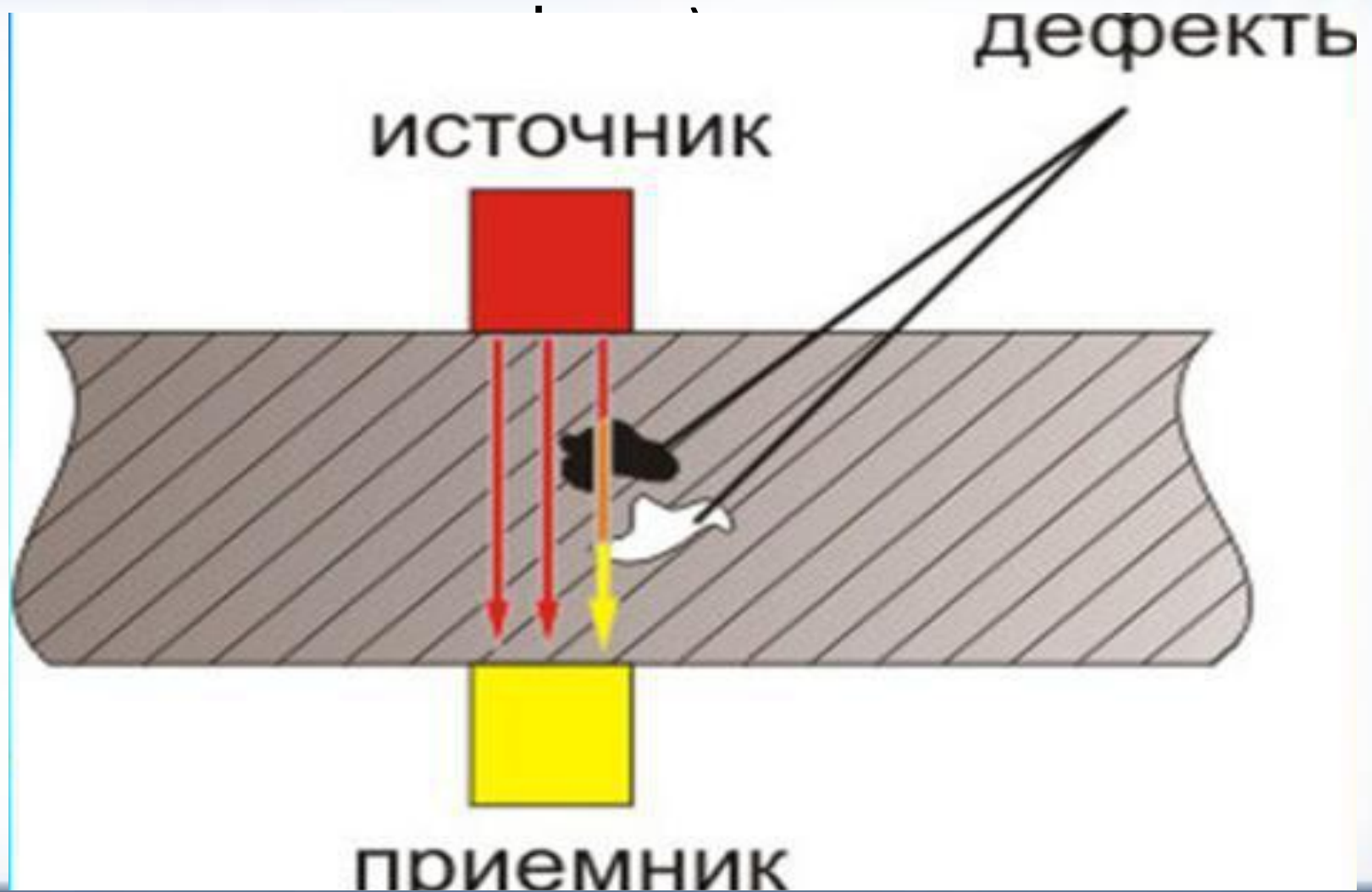

**Приклади рентгенівських
знімків**

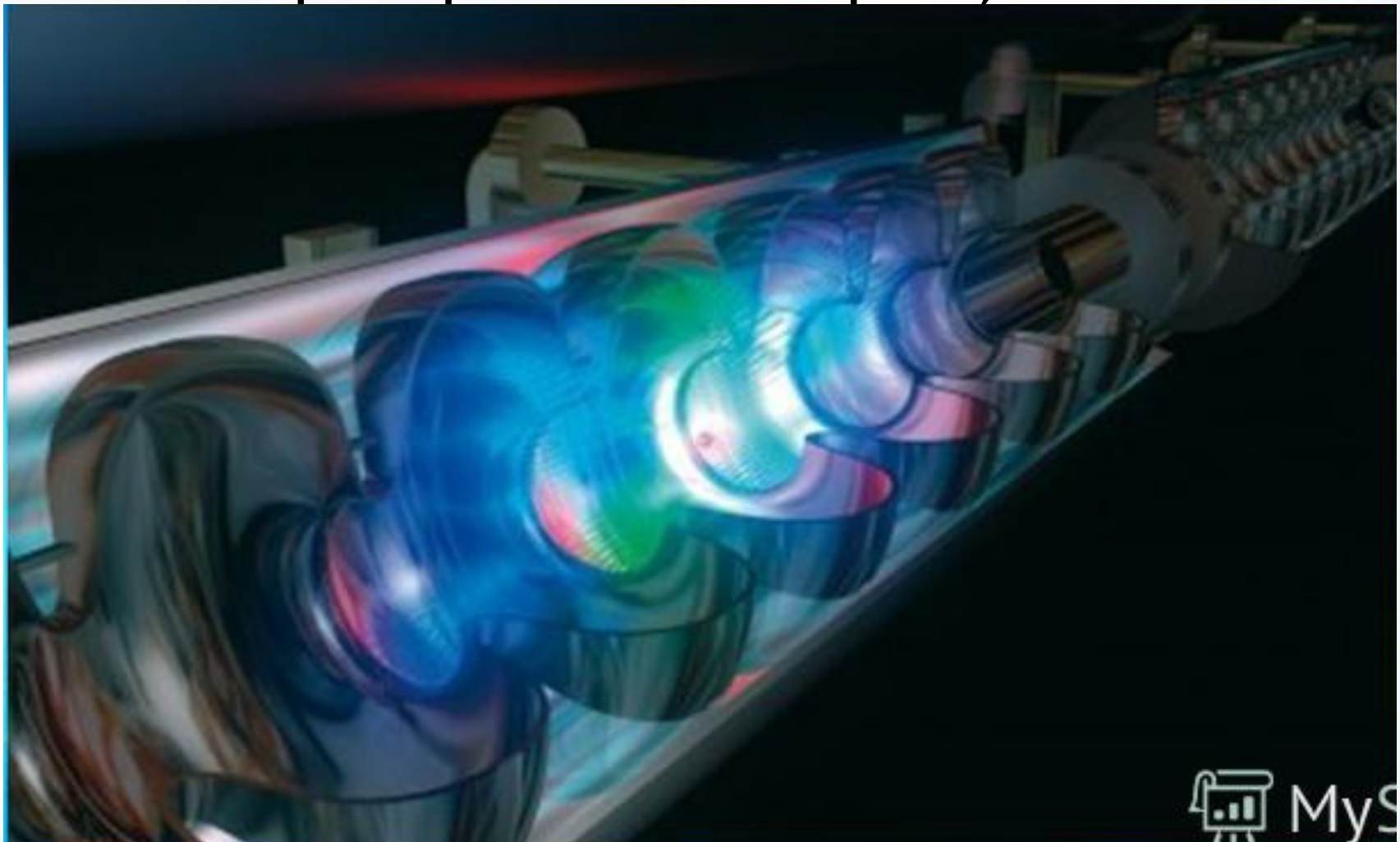
Також рентгенівське випромінювання
використовують:
- в аеропортах для перевірки багажу

- для контролю якості та дефектоскопії (виявлення неоднорідності речовин,

- для рентгенівських лазерів. Їх можна використовувати в якості зброї та в протиракетній обороні;

- у цілях встановлення справжності або для виявлення прихованих шарів фарби.

Використання

Рентгенографія застосовується для діагностики:

- легенів і середостіння - інфекційні, пухлинні й інші захворювання,
- хребта - дегенеративно-дистрофічні (остеохондроз, спонділлез, викривлення), інфекційні і запальні (різні види спондиліт), пухлинні захворювання.
- різних відділів периферичного кістяка - на предмет різних травматичних (переломи, вивихи), інфекційних і пухлинних змін.
- черевної порожнини - перфорації органів, функції нирок (екскреторна урографія) і інші зміни.
- зубів.

Дякую за увагу